

ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพ
ของการตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จุฑา ยอดศิลป์^{1*} และ สุวิทย์ ไวยทิพย์²

วันที่รับบทความ : 28 มี.ค. 2565

วันแก้ไขบทความ : 12 มิ.ย. 2565

วันที่รับบทความ : 30 มิ.ย. 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน และเจ้าหน้าที่สายงานอื่นที่เกี่ยวข้องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 135 บริษัท

โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในและประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในมีผลเชิงบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

คำสำคัญ: ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน; ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน;
การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

* ผู้ประสานงานหลัก: JUTHA-Y@rmutp.ac.th

Capability of the Internal Audit System on the Effectiveness of the Internal Audit and the Realization of Organizational Goals of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand

Jutha Yodsinsin^{1*} and Suwit Vaitip²

Received: 28 Mar 2022

Revised: 12 Jun 2022

Accepted: 30 Jun 2022

Abstract

This research aims to investigate the capability of the internal audit system on the effectiveness of the internal audit and the realization of organizational goals of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Questionnaires were used to collect data from internal audit executives, internal audit officers, and other related officers of 135 listed companies.

Descriptive statistics, namely frequency, percentage, mean and standard deviation, and inferential statistics, including Pearson's Correlation Coefficient and Simple Regression Analysis. The results indicated that competency of the internal audit system had a positive effect on the effectiveness of the internal audit. At the same time, an effective internal audit positively influenced the realization of organizational goals.

Keywords: Capability of the Internal Audit System; Effectiveness of Internal Audit;
Realization of Organizational Goals

¹ Student, Master of Business Administration Program, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

*Corresponding Author: E-mail: JUTHA-Y@rmutp.ac.th

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันการดำเนินงานขององค์กรให้ความสำคัญและระมัดระวังต่อการจัดทำรายงานทางการเงินมากยิ่งขึ้นเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาเกิดปัญหาและผลกระทบจากการจัดทำบัญชีข้อมูลรายงานทางการเงินที่ผิดพลาดโดยใช้วิธีการทางบัญชีที่ไม่ถูกต้องโดยปราศจากความโปร่งใสจนเป็นเหตุที่ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจของโลก เช่น Enron และ WorldCom ในสหรัฐอเมริกา (สุวิทย์ ไวยทิพย์, พัทธิยา เห็นกลาง และวรรณวิมล นาคทัต, 2561) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้องค์กรจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการการควบคุมภายในที่ดี ประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง กิจการควบคุม สภาพแวดล้อม การควบคุม การติดตาม และการกำกับดูแลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะส่งผลให้ข้อมูลที่คุณภาพรายงานทางการเงินให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุน (ภริศศักดิ์ ชดช้อย, ขวัญหทัย ใจเปี่ยม และอาทิตย์ สุขเสน, 2564) ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบภายในต้องรายงานการควบคุมภายในที่เหมาะสมของกิจการที่มีการจัดการและบริหารความเสี่ยง รวมถึงมีการปฏิบัติตามข้อกำหนดอย่างครบถ้วนทั้งองค์กร ดังนั้นจึงส่งผลที่ดีต่อการที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถใช้ผลการปฏิบัติงานหรือข้อมูลของผู้ตรวจสอบภายใน มาเป็นการประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในที่ดีและประเมินความเสี่ยงของกิจการ เมื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีการนำผลงานของผู้ตรวจสอบภายในมาใช้อย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อการปรับระยะเวลาและขอบเขตของการตรวจสอบให้น้อยลง จึงเป็นการควบคุมต้นทุนการสอบบัญชีรวมถึงค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีให้ลดลงซึ่งเป็นการสร้างมูลค่าของผู้ตรวจสอบภายในของกิจการ (ปิ่นทาร์รี่ วีระพันธ์พงศ์, 2558)

ดังนั้น การตรวจสอบภายในจึงเป็นเครื่องมือและกลไกที่สำคัญของฝ่ายบริหารในการประเมินผลงานของการดำเนินงานกิจการและระบบการควบคุมภายในขององค์กรที่ดี ซึ่งวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน คือ องค์กรสามารถนำผลของการตรวจสอบภายในและการประเมินการควบคุมภายในไปใช้ในการบริหารระบบและขั้นตอนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ อีกทั้งช่วยเพิ่มมูลค่าและความสำเร็จต่อกิจการได้ในระยะยาว (พรธิดา สีคำ, 2560) จึงสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) สอบทานความครบถ้วนและเชื่อถือได้ของข้อมูลรายงานทางการเงิน 2) สอบทานการดำเนินงานว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนงานซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมีกระบวนการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม 3) สอบทานระบบงานที่มีผลกระทบสำคัญต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติงานตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง 4) สอบทานความเหมาะสมของการเก็บรักษาทรัพย์สิน และการทดสอบว่าทรัพย์สินนั้นมีอยู่จริง 5) ประเมินการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า (เสาวณีย์ วิมุกตายน, จิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา และไพฑูรย์ อินตะขัน, 2562)

จากประเด็นดังกล่าวบทบาทหน้าที่ของการตรวจสอบภายในจึงมีความสำคัญต่อองค์กรในการวางแผนการดำเนินงานและสอบทานเพื่อให้องค์กรบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในด้วยความถูกต้องครบถ้วนและตามระยะเวลาที่กำหนดซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างแท้จริง เพื่อมุ่งหวังให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรได้กำหนดไว้ (มาลีรัตน์ พัฒนตั้งสกุล และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์, 2560)

นอกจากนี้จากการศึกษาและค้นคว้างานวิจัยมานั้น เนื้อเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ส่วนใหญ่จะศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (ฐิติรัตน์ มีมาก, 2561) บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อการจัดการความเสี่ยงขององค์กร (สุกัญญา รักประสูติ, 2558) แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในองค์กร (กานต์ เสกขุนทด, 2560) ผลกระทบระหว่างคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในและปัจจัยพื้นฐานขององค์กรต่อความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน (ณภัทร คงเมือง, 2558) และการกำหนดสมรรถนะของเครือข่ายงานตรวจสอบภายใน (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, ลัดดาวรรณ รุ่งเรือง และอรพิน กอวชิรพันธ์, 2562) จึงพบว่าหัวข้อนี้ผู้วิจัยท่านอื่น ๆ ยังไม่ได้ทำศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายของ

องค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงเป็นที่มาถึงงานวิจัยเรื่องนี้เพื่อองค์กรสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการในการดำเนินงานและวางแผนแนวทางในการตรวจสอบภายในเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

Mills. (1989) กล่าวว่า การตรวจสอบภายใน หมายถึง การดำเนินงานโดยผู้ซึ่งเป็นสมาชิกหรือบุคคลขององค์กรที่แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อทำการติดตาม เพื่อตรวจสอบคุณภาพภายในขององค์กรและเปรียบเทียบกิจกรรมที่ดำเนินการกับข้อกำหนดที่ได้มีการระบุไว้ในแผน นโยบาย และแนวทางปฏิบัติว่า มีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด

กรมบัญชีกลาง (2546: 14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ การตรวจสอบภายใน ไว้ว่า การตรวจสอบ หมายถึง การประเมินผลคุณลักษณะกระบวนการหรือผลสัมฤทธิ์ (ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ) จากการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และกลยุทธ์ว่าได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพเพื่อให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ วิธีการหรือแนวทางในการแก้ปัญหาและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

มาตรฐานสากลสำหรับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards) ประกอบด้วย ด้าน มาตรฐานด้านคุณสมบัติ (Attribute Standards) กล่าวถึงลักษณะของบุคลากรและองค์กร ที่ปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards) กล่าวถึงลักษณะของงานของการตรวจสอบภายในและเกณฑ์เชิงคุณภาพ จึงสามารถนำไปใช้ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของการตรวจสอบภายใน ซึ่งทางสมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย (2554) ได้แก้ไข และปรับปรุง เมื่อเดือนมกราคม 2554 จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards) เกี่ยวข้องกับความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน ดังนั้น มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards)

2010 : การวางแผน

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องจัดทำแผนงานตรวจสอบโดยอาศัยความเสี่ยงเป็นพื้นฐาน เพื่อกำหนดลำดับความสำคัญของงานต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

2120 : การบริหารความเสี่ยง

หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องประเมินความมีประสิทธิผลและการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง

2320 : การวิเคราะห์และประเมินผล

ผู้ตรวจสอบภายในต้องลงความเห็นและสรุปผลการปฏิบัติงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์และประเมินที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2546) อธิบายถึง แนวทางการตรวจสอบภายในที่ดีที่สุดคือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ภายในได้ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว การปรับปรุงและ ทบทวนแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องหาวิธีที่เหมาะสมส่งผลให้บริษัทมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

กรมบัญชีกลาง (2546) กำหนดวัตถุประสงค์ของเป้าหมายการตรวจสอบภายในแต่ละระบบงานหรือแต่ละกิจกรรม จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดวิธีการตรวจสอบ และสามารถแยกประเภท ของการตรวจสอบภายใน 6 ประเภท ดังนี้ 1) การตรวจสอบ

ทางการเงิน 2) การตรวจสอบการดำเนินงาน 3) การตรวจสอบการบริหาร 4) การตรวจสอบปฏิบัติตามข้อกำหนด 5) การตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ 6) การตรวจสอบพิเศษ

COSO (Committee of Sponsoring Organization of The Tread Way Commission) คณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ 5 สถาบันในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการตรวจสอบภายในที่ดีต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการตรวจสอบภายในได้เงื่อนไขของทรัพยากรที่จำกัด ควรเตรียมแนวทางตามความเสี่ยงและนำผลการประเมินความเสี่ยงมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดวิธีการตรวจสอบและจัดสรรทรัพยากร การตรวจสอบที่จำเป็นต้องใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบภายใน

Solomon and Trotman (1997) กล่าวว่า การสอบทานการตรวจสอบภายใน คือ รูปแบบแนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบภายในที่ดีที่สุดคือประสิทธิภาพของระบบการทบทวนการตรวจสอบภายใน กระบวนการทบทวนเป็นกลไกที่สามารถควบคุมคุณภาพและแสดงออกถึงขีดความสามารถของหน้าที่บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน

กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง (2546) ได้อธิบายถึง ประสิทธิภาพของ การตรวจสอบภายใน การตรวจสอบภายในเป็นการ บริการข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร และเป็นหลักประกันขององค์กรในด้านการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมทั้งในด้านการเงินและบริหารงาน ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ตลอดจนการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผล และดูแลการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

Mentzer and Konrad (1991) กล่าวว่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการดำเนินงานเพื่อลดการใช้ทรัพยากรโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ข้อมูลที่รวดเร็วทันต่อการตัดสินใจมีคุณภาพจนเสร็จสิ้นกระบวนการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมทั้งเป็นกาเพิ่มมูลค่าในการใช้งานการบำรุงรักษา และเป็นการป้องกันกล่าวอีกนัยหนึ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรบ่งบอกว่าองค์กรสามารถใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้ทุกบริษัทพยายามดำเนินการเพื่อประสิทธิภาพเพื่อรักษาและเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขัน

นุกูล แดงภูมิ (2564) กล่าวไว้ในงานวิจัย อีกหนึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำการบริหารความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ในองค์กร คือ ขั้นตอนในการพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากองค์กรมีการวางแผนขั้นตอนถึงกระบวนการพัฒนาระบบให้มีความรัดกุมชัดเจนแล้ว ก็เปรียบได้กับการที่องค์กรได้มีการวางแผนการกำหนดทิศทาง ในการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจน ทำให้ทุกคนในองค์กรเห็นเป้าหมายร่วมกัน

Cohen, Krishnamoorthy and Wright (2004) กล่าวว่า ความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการหมายถึง การปกป้องผลประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและความสัมพันธ์ที่ดีของโครงสร้างต่อองค์กร การกำกับดูแลที่มีประสิทธิผลระหว่าง คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี กิจการควรสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการรายงานทางการเงินที่น่าเชื่อถือและโปร่งใส การบริหารความเสี่ยงอย่างมีศักยภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้น

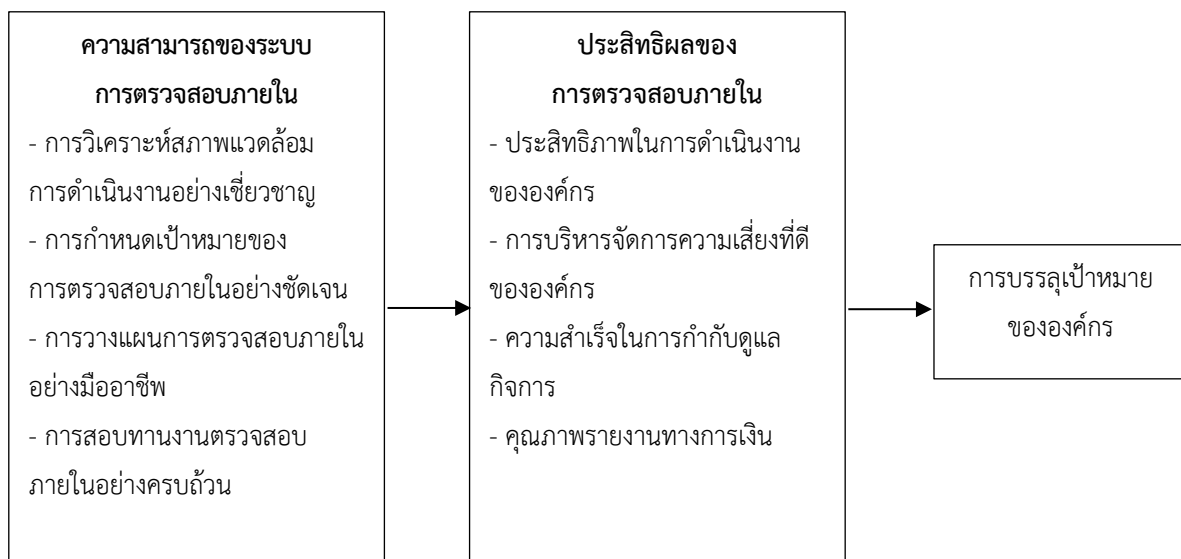
คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของสหรัฐอเมริกา (Financial Accounting Standard Board : FASB) ตระหนักถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่รับรองว่าข้อมูลดังกล่าวปราศจากข้อผิดพลาดหรืออคติอย่างสมเหตุสมผลและแสดงถึงตัวแทนอันเที่ยงธรรม

พงศ์ศิริภาพ ทองศิริวิสุเรศ (2562) อธิบายในงานวิจัยถึงวิธีการประเมินผลในการปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกันเป้าหมายขององค์กร ทำได้ 2 วิธีคือ

1. การวัดผลการปฏิบัติงานในลักษณะที่เรียกว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) เป็นการกำหนดขอบเขตหรือขนาดที่องค์กรต้องการบรรลุผลสำเร็จไว้แล้วมีการประเมินผลหลังจากที่มีการปฏิบัติงานแล้วว่าสามารถดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายไว้ได้หรือไม่ ถ้าสำเร็จก็คือการบรรลุเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพต่อองค์กร

2. การวัดผลการใช้ทรัพยากรขององค์กรที่เรียกว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงระดับที่องค์กรใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการวัดผลในทางเศรษฐศาสตร์ โดยมีการวัดจากต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิตที่ได้เป็นเป็นการวัดว่าองค์กรบรรลุเป้าหมายได้อย่างไร (How)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงใช้แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวอธิบายถึง ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน โดยประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การดำเนินงานอย่างเชี่ยวชาญ การกำหนดเป้าหมายของการตรวจสอบภายในอย่างชัดเจน การวางแผนการตรวจสอบภายในอย่างมีอรรถประโยชน์ การสอบทานงานตรวจสอบภายในอย่างครบถ้วน และประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร คุณภาพการบริหารความเสี่ยงในองค์กร ความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการ คุณภาพรายงานทางการเงิน และการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
2. ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในมีผลเชิงบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และมีวิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีลำดับขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายใน (ผู้อำนวยการตรวจสอบภายใน/ผู้จัดการตรวจสอบภายใน) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่สายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 636 บริษัท

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

การหากลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกใช้ตาราง เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เนื่องจากทราบจำนวนของประชากร ว่าเท่ากับ 636 บริษัท ขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ จำนวน 242 ผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์มีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่าเป็นที่ยอมรับได้ (Aaker, Kumar & Day, 2001) และเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้ทำการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างเท่ากับประชากรจำนวน 636 บริษัท แต่ด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงทำให้อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามนั้นล่าช้าเกินกว่าที่กำหนดไว้ เนื่องจากหลายบริษัทได้มีมาตรการกำหนดให้บุคลากรทำงานที่บ้าน Work from Home เพื่อลดการแพร่เชื้อ ซึ่งทำให้ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถามและเป็นแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนและสมบูรณ์จำนวน 135 ชุด คิดเป็นร้อยละ 21.23 ของจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นอัตราการตอบกลับ (Response Rate) ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ มีอัตราการตอบกลับจากแบบสอบถามที่ส่งไปยังบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด (Aaker et al., 2001)

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด (Close – end) ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทอุตสาหกรรม ระยะเวลาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ทุนจดทะเบียน และสินทรัพย์รวมของบริษัท

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน 4 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การดำเนินงาน อย่างเชี่ยวชาญ จำนวน 4 ข้อ การกำหนดเป้าหมายของการตรวจสอบภายในอย่างชัดเจน จำนวน 4 ข้อ การวางแผนการตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ข้อ และการสอบทานงานตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ 4 ด้าน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร จำนวน 4 ข้อ การบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีขององค์กร จำนวน 4 ข้อ ความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการ จำนวน 4 ข้อ และคุณภาพรายงานทางการเงิน จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรลุเป้าขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกรายละเอียดแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.4 การตรวจสอบและทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษา และครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยแนะนำและผู้เชี่ยวชาญแนะนำเพิ่มเติม

2. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) คือการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนำมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างรายการข้อคำถามกับเนื้อหาที่คล้อยจองกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ (อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์ และชญาภา วันทุม, 2560) ผลจากการวัดค่าการทำ IOC โดย ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดที่ข้อคำถามใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่ได้ทำการตรวจ IOC มีความเห็นว่าแบบสอบถามเป็นรายชื่อนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามจะมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามที่ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุง เพื่อให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม มาดำเนินการทดสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยทำการทดสอบความเชื่อถือ (Reliability Test) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) และการวิเคราะห์ปัจจัย Factor Analysis ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ดำเนินการทดสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยทำการทดสอบความเชื่อถือ (Reliability Test)

ประเด็นข้อคำถาม	Factor Loading	ค่า Cronbach's Alpha
ภาพรวมความสามารถ	0.489 – 0.856	0.943
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงานอย่างเชี่ยวชาญ	0.807 – 0.845	0.835
การกำหนดเป้าหมายของการตรวจสอบภายในอย่างชัดเจน	0.770 – 0.849	0.829
การวางแผนการตรวจสอบภายในอย่างมืออาชีพ	0.639 – 0.901	0.813
การสอบทานงานตรวจสอบภายในอย่างครบถ้วน	0.826 – 0.908	0.894
ภาพรวมประสิทธิผล	0.665 – 0.844	0.945
ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร	0.800 – 0.912	0.857
การบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีขององค์กร	0.791 – 0.889	0.88
ความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการ	0.814 – 0.902	0.872
คุณภาพรายงานทางการเงิน	0.922 – 0.962	0.963
ภาพรวมการบรรลุเป้าหมายขององค์กร	0.842 – 0.936	0.905
ภาพรวมแบบสอบถาม		0.971

ผลการทดสอบดังตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.971 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (มากกว่า 0.70) ถือได้ว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. ทำการทดสอบความลำเอียงจากการทดสอบความลำเอียงจากอัตราการตอบแบบสอบถามอย่างรวดเร็วและอย่างช้า (Non – response bias) ด้วยสถิติทดสอบที (T-test) โดยนำข้อมูลอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งคืนแบบสอบถามเร็วและช้ามาทดสอบความแตกต่างอายุ พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติ (p-value = 0.661) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบความลำเอียงจากอัตราการตอบแบบสอบถามอย่างรวดเร็วและอย่างช้า

	การตอบแบบสอบถาม	N	Mean	S.D.	t	P-value
อายุ	ช้า	68	45.15	8.19	-0.439	0.661
	เร็ว	67	45.75	7.65		

4.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม เพื่อประกอบการทำ Is/Thesis
2. แจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์
3. ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมดที่ตอบกลับรายชื่อได้ครบถ้วนและสมบูรณ์
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัส (Coding)
5. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วนำมาบันทึกลงใน Microsoft Excel เพื่อทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของกิจการ
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) และวิเคราะห์แบบ (Simple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.7 อายุ 41 - 50 ปี ร้อยละ 42.2 สมรสแล้ว ร้อยละ 57.8 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 64.4 ประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 54.1 และตำแหน่งงานผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายใน ร้อยละ 50.4

กลุ่มตัวอย่างบริษัทที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ร้อยละ 20.00 ระยะเวลาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 59.3 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 87.4 ทุนจดทะเบียน ต่ำกว่า 1,000,000,000 บาท ร้อยละ 40.00 และสินทรัพย์รวมของบริษัท ต่ำกว่า 10,000,000,000 บาท ร้อยละ 45.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของระบบ การตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการดำเนินงานอย่างเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.49) ด้านการกำหนดเป้าหมายของการตรวจสอบภายในอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.53) ด้านการวางแผนการตรวจสอบภายในอย่างมืออาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.54) ด้านการสอบทานงานตรวจสอบภายในอย่างครบถ้วนอย่างครบถ้วนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นดังนี้ ด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.55) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีขององค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.58) ด้านความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58) ด้านคุณภาพรายงานทางการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.58)

5.2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่าง ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในกับ ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน และการบรรลุเป้าหมายขององค์กรทำการวิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในภาพรวม (capa) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (P-value < 0.01) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.756 รายละเอียดแสดงดัง ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน และตัวแปรประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน

	Statistics	capa1	capa2	capa3	capa4	capa	effective1	effective2	effective3	effective4
capa2	r	0.749								
	P	0.000**								
capa3	r	0.623	0.741							
	P	0.000**	0.000**							
capa4	r	0.654	0.793	0.761						
	P	0.000**	0.000**	0.000**						
capa	r	0.843	0.923	0.883	0.906					
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**					
effective1	r	0.497	0.572	0.609	0.648	0.656				
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**				
effective2	r	0.468	0.602	0.608	0.599	0.643	0.788			
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**			
effective3	r	0.498	0.581	0.600	0.554	0.629	0.663	0.751		
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**		
effective4	r	0.579	0.579	0.579	0.577	0.650	0.490	0.423	0.680	
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	
effective	r	0.599	0.685	0.704	0.697	0.756	0.863	0.873	0.910	0.759

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบรรลุเป้าหมายของ องค์กรภาพรวม (goal) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 (P-value < 0.01) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.772 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน
และตัวแปรการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

	Statistics	effective1	effective2	effective3	effective4	effective
effective2	r	0.788				
	P	0.000**				
effective3	r	0.663	0.751			
	P	0.000**	0.000**			
effective4	r	0.490	0.423	0.680		
	P	0.000**	0.000**	0.000**		
effective	r	0.863	0.873	0.910	0.759	
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	
goal	r	0.663	0.690	0.703	0.573	0.772
	P	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**	0.000**

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

5.3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

สมมติฐานที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่ายความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน (capa) ตัวแปรอิสระ กับประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน (effective) พบว่า สมการถดถอยที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P(\text{ANOVA}) = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.756$ และ ค่า $r^2 = 0.572$ หมายความว่าความสามารถของระบบ การตรวจสอบภายในภาพรวม (capa) สามารถอธิบายประสิทธิผลของการตรวจสอบภายใน (effective) ได้ 57.2% เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน (capa) มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในภาพ (effective) หรือถ้าความสามารถของระบบ การตรวจสอบภายใน (capa) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในภาพรวม(effective) เพิ่มขึ้น และถ้าความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในภาพรวม (capa) มีค่าลดลง จะทำให้ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) ลดลงเช่นกัน รายละเอียดแสดงดัง ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จากสมมติฐานที่1 การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่ายความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในภาพรวม
ต่อประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในภาพรวม

Model				
Effective		B	t	P
Constant		0.818	3.207	0.002**
capa		0.778	13.335	0.000*
$r = 0.756$	$r^2 = 0.572$	S.E. = 0.317		
F = 117.828	Df = 1, 133	$P(\text{ANOVA}) = 0.000**$	Durbin-Watson = 1.742	

a. Dependent Variable: ประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่ายประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) ตัวแปรอิสระกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal) พบว่า สมการถดถอยที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ($P(\text{ANOVA}) = 0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $r = 0.772$ และ ค่า $r^2 = 0.597$ หมายความว่าประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) สามารถอธิบายการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal) ได้ 59.7% เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า มีค่าเป็นบวก หมายความว่า ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) มีอิทธิพลทางบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal) หรือถ้าประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) มีค่าเพิ่มขึ้น จะทำให้การบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal) เพิ่มขึ้น และถ้าประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวม (effective) มีค่าลดลง จะทำให้การบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal) ลดลงเช่นกัน รายละเอียดแสดงดัง ตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จากสมมติฐานที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่ายประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวมต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม

Model			
Effective	B	t	P
Constant	0.346	1.231	0.220
effective	0.933	14.026	0.000**
$r = 0.772$	$r^2 = 0.597$	S.E. = 0.372	
F = 196.717	Df = 1, 133	$P(\text{ANOVA}) = 0.000^{**}$	Durbin-Watson = 1.971

a. Dependent Variable: การบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม (goal)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. สรุปการวิจัย

6.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลงานวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาสรุปว่า ความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่มีผลทางบวกต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวมสอดคล้องคล้อยกับงานวิจัยของ รัชนิดา โสมะ และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา (2560) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย สุวิทย์ ไวยทิพย์, พัทยา เห็นกลาง และวรรณวิมล นาคทัต (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาประสิทธิภาพของการทบทวนการตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการทบทวนการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร โทหา (2560) ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในและประสิทธิผลการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ ประสิทธิภาพของการทบทวนการตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พรชัย วีระนันท์หาเวทย์ และ สุรีย์ โปษกรณัญญ (2563) ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบความชัดเจนของเป้าหมายมีผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. จากผลการศึกษาสรุปว่า ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในภาพรวมที่มีผลทางบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม และประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีขององค์กร ด้านความสำเร็จในการกำกับดูแลกิจการ และด้านคุณภาพรายงานทางการเงิน มีผลทางบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรภาพรวม ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในมีผลกระทบเชิงบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ วาสนา โหงตา, วราพร เปรมพาณิชย์กุล และณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ (2562) ศึกษางานเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายของธุรกิจขึ้นส่วนยานยนต์ในประเทศ ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบภายในแบบบูรณาการการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการบรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยรวม

6.2 ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันมีการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั่วประเทศ จนกระทั่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและการปฏิบัติงานในหลายพื้นที่ทำให้องค์กรต่าง ๆ ปรับตัวต่อการทำงานแบบ Work from Home ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จึงส่งผลกระทบต่อได้รับแบบสอบถามกลับมามีล่าช้า

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารฝ่ายตรวจสอบภายใน และพนักงานที่เกี่ยวข้อง ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะเห็นว่าความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน และประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน อยู่ในระดับมากเท่านั้น ยังไม่ถึงระดับมากที่สุด ดังนั้นบริษัทควรต้องพัฒนาความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทให้สูงขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า การบรรลุเป้าหมายขององค์กรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน ส่งผลทางบวกต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งความสามารถของระบบการตรวจสอบภายใน ก็ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน ดังนั้น เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายขององค์กรสูงขึ้นบริษัทต้องพัฒนาความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

7.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรในด้านอื่นที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถของระบบการตรวจสอบภายในที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายใน เช่น ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ด้านการนำนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมในเนื้อหาของงานวิจัย

2. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้ตรวจสอบภายในที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้นเพื่อให้เห็นความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างอื่นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างของนักบัญชี

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2546). แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน. เข้าถึงได้จาก <http://auditor0216.moi.go.th/PDF/14-1.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2564.
- กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง. (2546). แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานมาตรฐานด้านการตรวจสอบภายใน. เข้าถึงได้จาก https://www.satun.go.th/files/com_news_law/2019-06_b5c1b0b18517d0f.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564.
- กานต์ เสกขุนทด. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบภายใน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารราชชนกปริทัศน์, 1(3), มกราคม - มิถุนายน 2560.
- จิตติรัตน์ มีมาก. (2560). ผลกระทบของสภาพแวดล้อมการทำงานปัจจัยนำเข้าและกระบวนการตรวจสอบภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานการตรวจสอบในของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย. วารสารวิชาการ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 23(2), สิงหาคม - ธันวาคม 2560.
- ณภัทร คงเมือง. (2558). ผลกระทบร่วมระหว่างคุณลักษณะของผู้ตรวจสอบภายในและปัจจัยพื้นฐานขององค์กรต่อการประสบความสำเร็จของการตรวจสอบภายในของกรมการปกครองส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- นุกูล แดงภูมิ. (2564). การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเครื่องมือบริหารเชิงรุกปัจจัยความสำเร็จขององค์กร. วารสารวิจัยราชภัฏธนบุรีใช้สังคมสถาบันและพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 7(1), มกราคม - มิถุนายน 2564.
- ปัทมาธิ์ วีระพันธ์พงศ์. (2558). ปัจจัยที่ส่งต่อการพิจารณาใช้ผลงานของผู้ตรวจสอบภายในโดยผู้สอบบัญชีสำนักงานสอบบัญชี Big4. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงศ์ศิริภาพ ทองศิริวิสุรเกตุ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนชดเชยทรัพยากรกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรชัย วีระนนทาเวทย์ และสุรีย์ โปษกรณ. (2563). การตรวจสอบภายในสมัยใหม่. วารสารการจัดการและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 7(1), มกราคม - มิถุนายน 2563.
- พรธิดา สีดำ. (2560). อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น, ลัดดาวรรณ รุ่งเรือง และอรพิน กอวชิรพันธ์. (2562). การมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดสมรรถนะของเครือข่ายงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 25(1), มกราคม - มีนาคม 2562.
- ภริศฑ์ชาห์ ชดช้อย, ขวัญหทัย ใจเปี่ยม และอาทิตย์ สุขเสน. (2564). ระบบการควบคุมภายในองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์การสอบบัญชีในมุมมองของผู้ตรวจสอบบัญชีและรับรองบัญชีในประเทศไทย. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(1), มกราคม - เมษายน 2564.
- มาลีรัตน์ พัฒนตั้งสกุล และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 6(1), มกราคม - มีนาคม 2560.
- รัชนิดา โสมะ และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒน. (2560). กลยุทธ์การตรวจสอบภายในที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 11(2), กรกฎาคม - ธันวาคม 2560.

- วาสนา โหงตา, วราพร เปรมพาณิชย์กุล และณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ. (2562). *ศึกษางานเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจสอบภายในแบบบูรณาการกับการบรรลุเป้าหมายองค์กรของธุรกิจขึ้นส่วนยานยนต์ในประเทศ*. วารสารการบัญชีและการจัดการ,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 11(4), ตุลาคม – ธันวาคม 2562.
- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2554). *มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน*. เข้าถึงได้จาก <http://auditor0216.moi.go.th/PDF/14-1.pdf>. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2546). *คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ*. เข้าถึงได้จาก https://www.sec.or.th/TH/Documents/AboutUs/AC_Handbook.pdf สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2564.
- สุฎีกา รักประสูติ. (2558). *บทบาทของผู้ตรวจสอบภายในต่อการจัดการความเสี่ยงองค์กรปัจจัยสาเหตุและผลลัพธ์*. วารสารสุทธิปริทัศน์ คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 29(92), ตุลาคม - ธันวาคม 2558.
- สุวิทย์ ไวยทิพย์, พัทธิยา เห็นกลาง และวรรณวิมล นาคทัต. (2561). *ประสิทธิภาพของการทบทวนการตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการระดับชาติ UTCC Academic Day, ครั้งที่ 2, วันที่ 8 มิถุนายน 2561.
- เสาวรณีย์ วิมุกตายน, จีราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา และไพฑูรย์ อินตะขันธ์. (2562). *ผลกระทบของสมรรถนะในการสอบทานงานตรวจสอบภายในที่มีต่อการบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 13(2), กรกฎาคม – ธันวาคม 2562.
- อมร โทท่า (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการตรวจสอบภายในและประสิทธิผลการดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 36(1), มกราคม - กุมภาพันธ์ 2560.
- อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์ และ ชญาภา วันทุม. (2560). *การทดสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย*. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ, 11(2), 105-111.
- Aaker, D.A., Kumar, V., & Day, G.S. (2001). *“Marketing Research”*. New York John Welly and Sons.
- Cohen, J., Krishnamoorthy, G. & Wright, A. M. (2004). *“The Corporate Governance Mosaic and Financial Reporting Quality,”* Journal of Accounting Literature. 23: 87-152.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement. 30(3), 607-610.
- Mentzer, J. T. & Konrad, B. P. (1991). *“Efficiency/Effectiveness Approach to Logistics Performance Analysis,”* Journal of Business Logistics. 12(2) : 33-61 ; January.
- Mills, C.A. (1989). *The Quality Audit: A Management Evaluation Tool*. Milwaukee: ASQC Quality Press.
- Solomon, I. & Trotman, K. T. (2003). *“Experimental Judgment and Decision Research in Auditing: The First 25 Year of AOS,”* Accounting, Organizations and Society. 28: 395 – 412